

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Ducháčka a soudců JUDr. Ivy Trávníčkové, Ph.D., a Mgr. Jiřího Kopeckého ve věci

žalobkyně: **XXX**, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Pernicou
sídlem Zvěřinova 1277/11a, Brno

proti
žalované: **Národní hřebčín Kladruby nad Labem, státní příspěvková organizace**, IČO: 72048972
sídlem Kladruby nad Labem 1, Kladruby nad Labem
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Schüllerem, LL.M.
sídlem U Sluncové 666/12a, Praha 8

za účasti
vedlejší účastnice
na straně žalované: **Generali Česká pojišťovna a.s.**, IČO: 45272956
sídlem Spálená 75/16, Praha 1

o náhradu nemajetkové újmy ve výši 1.000.000 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích z 20.12.2022,
č.j. 23 C 291/2018-306,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v odvoláním napadených výročích pod body I. a VI. **potvrzuje.**

II. Rozsudek okresního soudu se v dalších odvoláním napadených výročích pod body III., IV. a V. **mění** takto:

Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované Generali Česká pojišťovna a.s. jsou povinny společně a nerozdílně nahradit žalobkyni k rukám jejího advokáta náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 61.984 Kč do tří dnů od právní moci tohoto výroku rozsudku.

Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované Generali Česká pojišťovna a.s. jsou povinny společně a nerozdílně nahradit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové za státem zálohované znalečné částku 3.650 Kč do tří dnů od právní moci tohoto výroku rozsudku.

III. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované Generali Česká pojišťovna a.s. jsou povinny společně a nerozdílně nahradit žalobkyni k rukám jejího advokáta náklady odvolacího řízení ve výši 6.800 Kč do tří dnů od právní moci tohoto výroku rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora uvedeným rozsudkem částečně vyhověl žalobnímu požadavku žalobkyně a zavázal žalovanou k povinnosti zaplatit žalobkyni částku 600.000 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9 % ročně od 18.10.2018 do zaplacení (výrok I.), ve zbylé části požadavku, tedy v rozsahu další částky 400.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně od 18.10.2018 do zaplacení žalobu zamítl (výrok II.), žalovanou a vedlejší účastnici na straně žalované Generali Českou pojišťovnu a.s. zavázal společně a nerozdílně k povinnosti nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 183.584 Kč k rukám jejího zástupce Mgr. Jiřího Pernici (výrok III.), žalobkyni uložil povinnost nahradit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové za státem zálohované znalečné v částce 1.460 Kč (výrok IV.), obdobnou povinnost k náhradě státem zálohovaného znalečného uložil žalované a vedlejší účastnici na straně žalované Generali České pojišťovně a.s., a to společně a nerozdílně ve výši 2.190 Kč (výrok V.) a konečně žalovanou zavázal k povinnosti zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích soudní poplatek z žaloby, a to v poměrné výši v částce 30.000 Kč a soudní poplatek z odvolání opět v poměrné výši 30.000 Kč (výrok VI.).
2. Takto okresní soud rozhodl o žalobním požadavku žalobkyně o poskytnutí plnění ve formě peněžité náhrady vyvažující její utrpení v souvislosti se smrtelným úrazem její matky, paní XXX, která se dne XXX účastnila takzvané XXX pořádané žalovanou (akce byla žalovanou pořádána za úplatu a na zapůjčeném koni), při níž kolem XXX po přeskočení jedné z překážek se matka žalobkyně neudržela v sedle, spadla a následně byla koněm pošlapána a v důsledku toho zemřela. Žalobkyně, jako dcera XXX, narozené XXX, tímto smrtelným úrazem utrpěla osobní újmu se zásahem do jejího rodinného života, do práva na její nerušený psychický a sociální vývoj s nemožností, aby se její matka podílela na jejím soukromém životě. Žalobkyně svůj nárok na poskytnutí peněžité náhrady odvíjela od možné odpovědnosti žalované, která XXX organizovala a poskytla pro ni i koně, zanedbala potřebnou pečlivost související s konáním dané akce. Konkrétně žalobkyni tvrdila, že žalovaná zanedbala potřebnou pečlivost mimo jiné tím, že bylo pro její matku poskytnuto pro účely jízdy nesprávné sedlo, byl jí poskytnut příliš velký a nezkušený kůň, tento kůň jevil značnou míru nervozity, pro účely jízdy a celé akce byly na místě přítomni černí a bílí koně, v areálu se nenacházel sanitní vůz a na místě, a to i v době jízdy,

prolétával dron, který zvyšoval nervozitu koní. Přestože matka žalobkyně byla zkušenou jezdkyň, měla pro danou akci potřebnou výbavu, je to žalovaná, která nese objektivní odpovědnost za smrtelný úraz matky žalobkyně a měla by tak žalobkyni poskytnout odpovídající peněžitou náhradu.

3. Procesní obrana žalované byla vystavěna na argumentaci, že všem účastníkům akce pořádané žalovanou byly poskytnuty před jízdou potřebné pokyny z pohledu výbavy a průběhu jízdy, kuň přidělený matce žalobkyně byl zkušený, kurz XXX jel již opakovaně, před jízdou nevykazoval žádné zvláštnosti v chování, byl řádně vybaven potřebnou výstrojí včetně odpovídajícího sedla a byl v dobrém psychickém i fyzickém stavu. Kurz jízdy byl řádně upraven a uzpůsoben dané akci. Žalovaná rovněž připomněla, že matka žalobkyně před akcí podepsala prohlášení, že se akce účastní na vlastní riziko, že jako zkušená jezdkyň by v případě nedostatečné nebo nevyhovující výstroje, anebo při nevhodném koni, na tyto okolnosti jistě upozornila a jízdy se neúčastnila. Pracovníci žalované pak před jízdou prováděli kontrolu ustrojení jezdců a sedlání koní a při těchto prvních úkonech by jistě rozpoznali někoho, kdo s koněm nemá zkušenosti a není schopen jízdy. Žalovaná tak odmítla, že by zanedbala potřebnou pečlivost při konání dané akce a tím se tak zprostila případné objektivní odpovědnosti.
4. Vedlejší účastník na straně žalované se k jejímu procesnímu postoji připojil.
5. O nároku žalobkyně poprvé rozhodoval soud prvního stupně rozsudkem ze 16.2.2021, č.j. 23 Co 291/2018-139, v němž žalobu zcela zamítl. K odvolání žalobkyně odvolací soud usnesením z 21.7.2022, č.j. 23 Co 112/2021-260, rozsudek okresního soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto usnesení především odvolací soud za správný označil názor soudu prvního stupně o tom, že případnou odpovědnost žalované na úmrtí matky žalobkyně je třeba posuzovat podle ust. § 2933 a § 2934 o.z. jako škodu způsobenou zvířetem, kdy je to v zásadě vlastník zvířete, který nese objektivní odpovědnost za škodu tímto zvířetem způsobenou. Protože lze současně chovného koně považovat za domácí zvíře ve smyslu § 2934 o.z., tedy zvíře, které člověk chová pro své účely skrze výchovu a zvyk na člověka podléhá jeho doзору a převážnému vlivu, platí pro objektivní odpovědnost vlastníka takového domácího zvířete zvláštní režim, v němž se vlastník takového zvířete může zprostit své objektivní odpovědnost v případě, že při doзору nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost, anebo že újma vznikla i po vynaložení potřebné pečlivosti. V souvislosti s řešením otázky, zda se žalované podařilo prokázat existenci liberačního důvodu ve smyslu § 2934 o.z. s odkazem na komentářovou literaturu (např. Komentář k občanskému zákoníku z nakladatelství C. H. Beck, 1. vydání z roku 2014) zmínil požadavek, aby potřebná pečlivost byla vyvinuta v konkrétní situaci, při které došlo k újmě, což vyžaduje potřebnou pečlivost při doзору nejen v opatření, která byla nezbytná v okamžiku nehody, ale i opatření, která se týkají všeho, co se jeví jako přirozeně rozumné s ohledem na požadavky, aby bylo zabráněno vzniku újmy. Měl by být zohledněn druh zvířete, jeho povaha a místní zvyklosti.
6. Protože soud prvního stupně se pro řešení otázky vynaložení potřebné pečlivosti, ačkoliv šlo o otázku zcela odbornou, spoléhal na svůj laický pohled a na výslechy svědků, označil odvolací soud postup soudu prvního stupně za nesprávný a z tohoto důvodu za použití ust. § 213 odst. 4 o.s.ř. doplnil dokazování o žalobkyni navržený důkaz znaleckým posudkem, když jeho přípustnost provedení v odvolacím řízení dovozoval ze závěru, že nejde o rozsáhlé doplnění dokazování, případně dokazování, které by nebylo prováděno buď vůbec, anebo zcela nedostatečně.
7. V takto doplněném dokazování odvolací soud v souvislosti s řešením otázky plnění prevenční povinnosti a vynakládání potřebné pečlivosti ze strany žalované, vycházel z odborného názoru znalce, že je zapotřebí ověřit vhodnost výběru koně, schopnost jezdce z řad veřejnosti s koněm kooperovat, a to do té míry, aby tato schopnost zahrnovala schopnost absolvovat celou XXX; tyto schopnosti pak bylo třeba ověřit nejen ve vztahu mezi konkrétním koněm a konkrétním jezdce, ale i mezi všemi koňmi a všemi jezdci navzájem ve vzájemné součinnosti, neboť znalec

srozumitelně vyložil, že i v tomto směru z různých důvodů mohou být koně, kteří mohou být pro danou akci nevhodní. S ohledem na tyto požadavky pak odvolací soud poukázal na vyjádření žalované v rámci odvolacího řízení, že nemá informace o tom, že by před počátkem XXX probíhala zkouška cvalem, případně zkušební přeskok, přičemž ostatně ani žádný ze svědků nic takového nevyprávěl. Pokud podle odborného názoru znalce je právě takové ověření nutné pro hladký průběh XXX, kdy se nelze spolehnout jen na teoretický výklad a ústně sdělené pokyny, dospěl odvolací soud k závěru, že před XXX, jíž se účastnila matka žalobkyně, vůbec nebylo ze strany žalované jako organizátora a vlastníka koně ověřeno, že matka žalobkyně s daným koněm je schopna absolvovat byť jednu jedinou překážku.

8. Dále odvolací soud vycházel ze skutkových závěrů soudu prvního stupně o tom, že na místě a v době konání XXX poletoval dron, který měl pořizovat z dané akce obrazový záznam. Přítomnost dronu vyplynula nejen z výpovědi svědků XXX, ale i z účastnické výpovědi ředitele žalované XXX, který potvrdil, že i v roce XXX žalovaná organizace požádala provozovatele dronu, aby byl pořizován záznam. Protože ale záznam z dané akce nebyl ze strany žalované předložen, nebylo lze zpětně ověřit, v jaké výšce, v jakém místě se dron pohyboval, zda byl v pohybu, či na jednom místě, přičemž tato okolnost nutně musí jít k tíži žalované, neboť znalec potvrdil, že přítomnost takového zařízení mohla být impulsem pro nenadálé chování koně s jeho těžko předvídatelnou reakcí. I přesto, že tak nebylo jisto, zda takový dron byl příčinou nějaké změny v chování koní účastníků se dané XXX, a to včetně koně užitého matkou žalobkyně, je taková okolnost nerozhodná z pohledu toho, že to byla žalovaná, která měla vynaložit veškerou potřebnou pečlivost k tomu, aby byly minimalizovány příčiny vzniku újmy ve smyslu § 2934 o.z. To se zjevně nestalo, když sama žalovaná přítomnost dronu v místě akce připustila.
9. Odvolací soud tak zrušil předchozí zamítavé rozhodnutí soudu prvního stupně se závěrem, že žalovaná si prostřednictvím svých zaměstnanců neověřila v případě matky žalobkyně a jí svěřené koně – XXX – schopnost cvalu a zvládnutí být jediné překážky, a to i ve spolupráci s ostatními koňmi daného lotu. Současně pak žalovaná tím, že připustila přítomnost dronu na místě akce, nejenže neučinila všechno pro to, aby veškeré podněty, které by snad mohly způsobit nervozitu a nenadálé reakce koní, tak dokonce vlastní aktivitou možnost vzniku rušivých podnětů zavinila. Bylo přitom bez významu, zda tyto obě zmíněné okolnosti byly či nebyly příčinou pádu matky žalobkyně, neboť to pro konstrukci odpovědnostního vztahu bylo bez významu. Žalované se tak podle odvolacího soudu nepodařilo prokázat existenci liberačního důvodu ve smyslu § 2934 o.z., a tudíž tak nese objektivní odpovědnost vlastníka zvířete a provozovatele akce za vzniklou újmu podle § 2934 o.z. Protože se ale soud prvního stupně nezabýval dalšími předpoklady odpovědnostního vztahu a případně předpoklady nároku žalobkyně na poskytnutí peněžité náhrady podle § 2959 o.z., rozsudek soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení s tím, aby se těmito dalšími předpoklady zabýval.
10. Soud prvního stupně ve směru případné objektivní odpovědnosti žalované za vzniklou újmu do svých skutkových zjištění doplnil citaci ředitele žalované ze zvukového záznamu z jednání ze dne 22.12.2020, který výslovně uvedl: „ V této době se dron běžně používá k natáčení videozáznamů; my s ním máme zkušenosti, před tím se tam natáčel dokument pro slovenskou televizi, natáčeli se jak jezdci na koních, tak kočáry, tak i volné stádo klisen; tak jsme toho člověka nebo tu firmu, která to zajišťovala, tak jsme požádali, zda by nenatočili i záběry z XXX...v tom roce XXX; jak byl vysoko já nevím, já jsem seděl na koni, já jsem ho neviděl, ale byl tam“. Další navržené důkazy, a to ať už jejich opakováním, či výsledch znalce Ing. Cyrila Neumanna, Ph.D., odmítl tím, že jde o nadbytečné důkazy. Opakovaně k výsledku navržení svědci, již byli dostatečně vyslechnuti a z jejich výpovědi vyplývá, že koně byli předáni účastníků jízdy, bylo zkontrolováno jejich osedlání, v XXX se sešli ke společnému focení a ve XXXX byl slavnostní nástup jezdců a koní. V tomto směru tato úvodní fáze byla řádně důkazně objasněna. Pokud pak šlo o navržený výsledek znalce Neumanna, nejde o osobu zapsanou v seznamu znalců a jeho navržený výsledek

není podpořen dostatečnou argumentací, která by vedla ke zpochybnění závěrů učiněných v průběhu odvolacího řízení zpracovaným znaleckým posudkem znalce Dražana.

11. Soud prvního stupně tak po skutkové stránce neměl důvodu odchylovat se od závěrů odvolacího soudu a i se zřetelem na závazné názory odvolacího soudu uzavřel, že žalovaná neprojevila potřebnou pečlivost při pořádání akce a v souvislosti se svěřením zvířete matce žalobkyně a nese tak podle § 2933 a § 2934 o.z. objektivní odpovědnost za vznik nemajetkové újmy spočívající ve ztrátě osoby blízké podle § 2959 o.z.
12. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění odkázal soud prvního stupně na ust. § 2951 odst. 2 a § 2959 o.z. na judikaturu soudů, především na rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 19.9.2018 pod sp. zn. 25 Cdo 894/2018, publikovaný pod č. 85/2019 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. A i s odkazem na obdobné srovnatelné případy stanovil výši přiměřeného zadostiučinění, když pro ten účel vycházel z průměrné hrubé měsíční nominální mzdy za rok předcházející smrti matky žalobkyně, tedy za rok 2015, která činila podle sdělení Českého statistického úřadu částku 26.467 Kč a za základní částku (dvacetinásobku) tak bylo třeba považovat částku 529.340 Kč. S ohledem na konkrétní okolnosti případu, vysokou intenzitu vztahu mezi žalobkyní a její matkou, že matka žalobkyně zemřela v produktivním věku, že žalobkyně XXX, musela se o sebe naučit postarat, že byla osobně přítomna nehodě, oproti tomu nebyla XXX. V poměrech žalované přihlédl i k tomu, že na straně žalované absentovalo zavinění, neboť žalovaná přímo smrt žalobkyně nezpůsobila a odpovědná je jen s ohledem na konstrukci objektivní odpovědnosti a navíc vyjádřila opakovaně lítost a soustrast rodině žalobkyně.
13. O nákladech řízení soud prvního stupně rozhodl s odkazem na ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., když žalobkyně měla ve věci jen částečný úspěch, avšak rozhodnutí záviselo na úvaze soudu.
14. Žalobkyni tak přiznal plné právo na náhradu nákladů řízení, když vycházel ze skutečně přiznané částky 600.000 Kč a odměna advokáta žalobkyně pak byla stanovena podle § 7 bod 6 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu. Náklady řízení státu byly rozděleny podle procesního úspěchu v řízení. Žalobkyně byla osvobozena od soudních poplatků, a tudíž na žalovanou přešla poplatková povinnost podle § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, což se odrazilo ve výroku o dodatečné úhradě soudního poplatku.
15. Proti uvedenému rozsudku, a to proti výrokům pod body I., III., V. a VI. si podala žalovaná včasné odvolání. Aniž zpochybnila konstrukci objektivní odpovědnosti podle § 2933 a § 2934 o.z., namítala, že v průběhu řízení prokázala, že je připravena prokázat existenci liberačního důvodu založeného na tom, že při organizaci akce vynaložila potřebnou pečlivost, aby nedošlo ke vzniku škody. V průběhu odvolacího řízení tvrdila, že došlo k ověření schopností jezdce – matky žalobkyně – absolvovat XXX, když vedoucí lotu po poučení před zahájením jízdy si na počátku jízdy ověřoval, jak ten který jezdec se svým koněm kooperuje, zda je schopen jízdu absolvovat a v rámci toho také absolvovat překážky. K tomuto tvrzení setrval na důkazních návrzích opětovného výsledku svědka XXX a XXX, nového výsledku XXX a XXX. Zpochybnila dále závěry soudu prvního stupně i soudu odvolacího z předchozí fáze odvolacího řízení, že by při samotné XXX byl přítomen dron a že by tak jeho přítomnost mohla mít vliv na jedoucí koně. Namítala dále, že škoda nebyla způsobena jednáním koně, ale jednáním jezdce, která jej řídila. Měl by se tak podle žalované analogicky aplikovat judikaturu vztahující se k odpovědnosti řidiče při řízení dopravního prostředku za škodu jím způsobenou. Prostřednictvím této argumentace se snažila o případné snížení náhrady, a to v souvislosti se spoluodpovědností matky žalobkyně jako osoby, které bylo zvíře svěřeno, a to i za použití ust. § 2933, věta druhá, o.z.
16. K odvolání žalované si připojila i vedlejší účastnice Generali Česká pojišťovna a.s., která zpochybnila věrohodnost znalce MVDr. Jaroslava Dražana tím, že ten byl v minulosti XXX. Navíc jím podané odborné vyjádření je pouze listinným důkazem, který nelze stavět na roveň znaleckého posudku. Z pohledu naplnění liberačního důvodu, který by mohl vést ke zproštění odpovědnosti žalované, namítala, že občanský zákoník ani jiné normy neobsahují konkrétní

požadavky k vynaložení veškeré možné a očekávatelné pečlivosti. Požadavky vyjádřené předchozím zrušujícím unesením odvolacího soudu označila za nepřiměřené zejména pro povahu koně jako stádového zvířete.

17. Žalobkyně považovala rozsudek soudu prvního stupně za správný a navrhla jeho potvrzení. Podle ní to byla žalovaná, která měla k prokázání případných liberačních důvodů unést břemeno tvrzení a břemeno důkazní, což se ovšem nestalo. Zcela odmítla argumentaci žalované o aplikaci zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a tedy že by snad jezdec koně mohl být v postavení řidiče motorového vozidla a měl tak nést odpovědnost za škodu jemu způsobenou vlastním jednáním. Vyjádřila přesvědčení, že se žalované nepodařilo jakkoliv zpochybnit odbornou erudici a ani jak závěry odborného vyjádření MVDr. Dražana a ani ústně podaný znalecký posudek v rámci odvolacího jednání. Pokud pak na sklonku řízení žalovaná předkládá tvrzení o tom, že schopnost matky žalobkyně absolvovat XXX byla ověřena na počátku jízdy v řízení slyšeným svědkem XXX, pak jde o tvrzení nové a navíc vůbec neodpovídající dosud provedeným důkazům.
18. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu napadeném odvoláním, tedy vyjma odvoláním nenapadeného výroku pod bodem II., přičemž jej přezkoumal i ve výroku pod bodem IV., který je výrokem závislým na rozhodnutí ve věci samé a i přesto, že tedy odvolání proti tomuto výroku výslovně nesměřovalo, i tento výrok musel být podroben přezkumu. Aniž by měl za stávajícího procesního stavu potřebu doplňovat dokazování (s níže sdělenými důvody, pro které neakceptoval návrhy na doplnění dokazování), dospěl k následujícím závěrům.
19. Žalobkyně se v této věci domáhala poskytnutí peněžité náhrady podle § 2951 odst. 2 ve spojení s § 2959 o.z., a to proto, že u ní došlo XXX. O příčině smrti přitom netřeba mít pochybnosti i s ohledem na pitevní zprávu z Oddělení soudního lékařství Nemocnice Pardubického kraje, a.s. z XXX, podle které matka žalobkyně utrpěla smrtelný úraz, přičemž při pitvě nebyla zjištěna žádná taková poranění, jejíž vznik by nebylo možné vysvětlit mechanismem pošlapání koně, popřípadě lékařských zákroků (srov. s čl. 10). Protože k příčině smrti matky žalobkyně nebyly předloženy jiné důkazy, nemá odvolací soud o příčině smrti pochyb a musí proto odmítnout, že by snad úraz mohl být způsoben či ovlivněn jinou zdravotní příčinou XXX. Z pohledu konstrukce případné odpovědnosti žalované nemá odvolací soud důvodu měnit své názory o objektivní odpovědnosti žalované za škodu způsobenou zvířetem podle § 2933 a § 2934 o.z., za kterou žalovaná jako vlastník koně a organizátor akce objektivně, tedy bez ohledu na zavinění, odpovídá s tím, že této své objektivní odpovědnosti se může podle § 2934 o.z. zprostit, prokázali, že při dozoru nad zvířetem nezanedbala potřebnou pečlivost, anebo že by škoda vznikla i při vynaložení potřebné pečlivosti.
20. S ohledem na procesní aktivitu žalované bylo řízení vedeno k tomu, zda se žalované skutečně podaří poskytnout taková tvrzení a tato svá tvrzení také prokázat, že při organizaci XXX a v souvislosti s tím, že matce žalobkyně jí byla svěřena XXX z vlastnictví žalované, nezanedbala potřebnou pečlivost.
21. Dle názoru odvolacího soudu platí, že otázka vynaložení potřebné pečlivosti musí být zkoumána vzhledem ke konkrétní situaci, při které k újmě došlo, přičemž lze vycházet z komentářové literatury, podle které vynaložení potřebné pečlivosti souvisí s opatřeními, která se týkají všeho, co se jeví jako přiměřeně rozumné s požadavkem, aby bylo zabráněno vzniku újmy. Měl by být přitom zohledňován druh zvířete, jeho povaha a místní zvyklosti. Odvolací soud je stále přesvědčen o tom, že otázka vynaložení potřebné pečlivosti je otázkou odbornou z toho pohledu, jaká konkrétní opatření byla přiměřená a rozumná s ohledem na konkrétní situaci při pořádání XXX, aby byla provedena a aby tak došlo k minimalizaci vzniku újmy při této akci. To jsou ovšem otázky odborného charakteru, k nimž je tedy třeba odborných znalostí ve smyslu § 127 o.s.ř. To přesto, že žalovaná, Národní hřebčín Kladruby nad Labem, státní příspěvková

organizace, již ze své podstaty a účelu, pro který byla zřízena, by těmito znalostmi měla být nadána, ale současně měla by je také ve své činnosti respektovat a aplikovat. Rozhodně ale neplatí, že jen proto nebylo možné spolehnout se jen na odborná vyjádření žalované, resp. jejich pracovníků.

22. Odvolací soud v předchozí fázi řízení pro řešení otázky, jaká opatření tedy měla v souvislosti s konáním XXX ve smyslu § 2934, a tedy existence liberačního důvodu být učiněna, vyšel ze závěrů znaleckého posudku MVDr. Dražana, o jehož odborné erudici, praxi a nezávislosti znalece nemá pochyb. Okolnost, zda byl, či nebyl MVDr. Dražan v minulosti XXX. Znalec byl k podání znaleckého posudku řádně vyslechnut, znalecký posudek tak byl podáván jako ústní po potřebném poučení s možností klást otázky ze strany účastníků. Jeho znalecké závěry byly srozumitelné, přesvědčivé, založené na pochopitelné argumentaci a ani v průběhu výslechu a ani později neviduje odvolací soud žádné argumenty ze strany žalované či vedlejšího účastníka, kterými by relevantním způsobem došlo ke zpochybnění odborných názorů uvedeného znalce. Z pohledu přítomnosti dronu, pořizujícího videozáznam XXX, lze odkázat na dodatečný přepis zvukového záznamu o výslechu ředitele žalované při jednání soudu prvního stupně dne 22.12.2020, z něhož nepochybně vyplývá, že v místě a čase akce byl dron přítomen, že dron pořizoval videozáznam, a že se tak stalo z aktivity žalované. Protože ale videozáznam nebyl poskytnut, nelze tak zpětně ověřit kdy, v jakém místě, v jaké výšce se dron pohyboval, což je okolnost, která však nutně musí jít k tíži žalované, neboť znalec potvrdil, že přítomnost takového zařízení mohla být impulsem pro nenadálé chování koně s jeho těžko předvídatelnou reakcí. Je přitom nerozhodné, zda skutečně poletující dron byl, či nebyl příčinou nějaké reakce toho kterého koně, neboť to z pohledu konstrukce objektivní odpovědnosti a liberačních důvodů podle ust. § 2933 a § 2934 o.z. není podstatné. Přítomnost dronu ostatně na místě stvrzoval i svědek XXX, svědek XXX a ve své výpovědi i samotná žalobkyně. V tomto smyslu nemá odvolací soud důvod své předchozí závěry jakkoliv měnit. Platí tak i nadále názor soudu o tom, že připuštění přítomnosti dronu na místě akce v době konání XXX s potenciálním vlivem na chování koně svědčí o nepečlivosti organizátora akce - žalované.

23. Za přiměřený a rozumný požadavek ve smyslu potřebné pečlivosti k tomu, aby bylo sníženo riziko škody způsobené zvířetem – koněm – při XXX, bylo také ověření potřebné kooperace mezi jezdčyní a jí svěřenou XXX, a to včetně v kooperaci se všemi koňmi daného lotu. Toto ověření přitom zahrnuje nejen činnost při samotném předání koní, jejich sedláním a úvodními kroky předcházejícími samotné jízdě (jak to žalovaná prostřednictvím svého zástupce popsala při předchozím odvolacím jednání dne 22.2.2022), ale podle odborného názoru znalce MVDr. Dražana zahrnuje krátkou jízdu s cvičným skokem. To se však zjevně nestalo, neboť i přes výzvu odvolacího soudu, žádné takové konkrétní tvrzení poskytnuto nebylo a žádný ze svědků, a to včetně svědků XXX, XXX a účastnické výpovědi ředitele žalované XXX, nic takového nepopsali. Až v průběhu tohoto odvolacího řízení přišla žalovaná s tvrzením, že toto ověření kooperace jezdčyně a koně a schopnosti jízdy včetně absolvování překážek mělo údajně dojít, když vedoucí lotu po poučení před zahájením jízdy si na počátku jízdy ověřoval, jak ten který jezdec se svým koněm kooperuje a zda je schopen jízdu absolvovat a v rámci toho také absolvovat překážky. Takové tvrzení je nejenže zcela nové, ale především je zcela v rozporu s výpovědí vedoucí lotu svědka XXX, který konkrétně vypověděl, že při samotné jízdě byl prvním jezdcem, takže toho mnoho za sebou neviděl a vše zjistil, až když XXX. Tento svědek poměrně plasticky popsal úvodní fázi XXX daného lotu, kdy z XXX, kde je poskytnuto krátké poučení, kde jezdce upozorní na to, že pokud spadnou, tak by se neměli koně dále držet, a pokud se na něco necítí, aby to nejezdili. Pak se omezil na konstatování, že XXX. Nebyl si přitom vědom, že na něho někdo v průběhu jízdy někdo něco volal nebo něco požadoval nebo na něco upozorňoval. I z tohoto důvodu, obdobně jako soud prvního stupně, považoval navržené doplnění dokazování opakovaním výslechů XXX, XXX, XXX a další dokazování výslechem svědka XXX, případně

znalcem Ing. Cyrilem Neumannem, Ph.D., za nadbytečné, a proto ani odvolací soud tyto důkazní návrhy neakceptoval.

24. Z vyložených důvodů proto odvolací soud považuje závěry soudu prvního stupně o odpovědnosti žalované za škodu způsobenou svěřeným zvířetem – XXX – matce žalobkyně za správné, tedy včetně závěrů o tom, že se žalované nepodařilo prokázat naplnění liberačního důvodu v tom směru, že by při pořádání akce a v souvislosti se svěřením uvedené XXX matce žalobkyně vynaložila potřebnou pečlivost ve smyslu ust. § 2934 o.z.. Účelem tohoto řízení, a k tomu ani nesměřovala žalobní tvrzení a důkazní aktivita, nebylo zjišťování, jaká konkrétní příčina vedla k pádu matky žalobkyně a ke smrtelnému úrazu, ale pouze k tomu, zda se žalované podaří zprostit se své objektivní odpovědnosti. To se i podle mínění odvolacího soudu nepodařilo. Za nepodstatné jsou přitom úvahy žalované a vedlejšího účastníka o tom, co všechno žalovaná učinila či případně, že škodě způsobené zvířetem za všech okolností nelze zcela předejít, neboť takové úvahy neodpovídají konstrukci objektivní odpovědnosti podle § 2933 a násl. o.z. Odpovědnosti se žalovaná ostatně nebyla schopna se zprostit a ni prohlášením matky žalobkyně z XXX o tom, že se akce účastnila na vlastní nebezpečí a že případné škody nebudou kompenzovány. Takové prohlášení je s ohledem na ust. § 2897 o.z. bezcenné, když nemůže vyloučit ze zákona plynoucí odpovědnost.
25. Za zcela nepřipadné považuje odvolací soud úvahy žalované zmíněné v odvolání o srovnatelném postavení jezdkyne a řidiče auta a odpovědnosti či spoluodpovědnosti řidiče auta podle pravidel o provozu na pozemních komunikacích tato úprava v zákoně č. 361/2000 Sb. a případně v ust. § 2927 o.z. směřuje na zcela jiné případy a i judikatura žalovanou k tomu zmíněná, směřuje spíše k odpovědnosti jezdce koně, který by v souvislosti s touto jízdou způsobil škodu třetí osobě. Posuzovaný případ je však založen na jiném skutkovém základě a právní úprava i judikatura zmíněná v tomto směru ze strany žalované se neuplatní.
26. Žalovaná se také snažila zpochybnit příčinnou souvislost mezi jednáním koně a smrtelným úrazem matky žalobkyně. Činila tak právě prostřednictvím argumentu, že to je jezdkyne, která koně řídila a z tohoto postavení tzv. řidiče to byla ona, která způsobila svůj vlastní pád z koně a následně smrtelný úraz. O tom, že smrtelný úraz matky žalobkyně byl způsoben právě jednáním koně, a to jejím pošlapáním, není v průběhu tohoto řízení žádných pochybností, ostatně odvolací soud tuto okolnost zmiňoval z příslušné pitevní zprávy. Co bylo příčinou pádu jezdkyne z koně a následné pošlapání, nebylo v průběhu tohoto řízení objasňováno, nebylo k tomu poskytnuto žádné relevantní tvrzení a tudíž k tomu ani žádné dokazování vedeno nebylo. V průběhu řízení žalovaná neposkytla konkrétní tvrzení o tom, v čem konkrétně snad matka žalobkyně pochybila, že by nedbala nějaké konkrétní povinnosti, a že by právě v důsledku porušení takové povinnosti došlo následně k její újmě na zdraví.
27. Pokud pak šlo o závěry soudu prvního stupně stran konkrétního příslušné peněžité náhrady, neshledává odvolací soud potřebu do úvah soudu prvního stupně jakkoliv zasahovat, neboť je považuje za podrobně vysvětlené, odpovídající právní úpravě ust. § 2951 odst. 2 a § 2959 o.z. a především odpovídající judikatuře Nejvyššího soudu prezentované ve stěžejním rozhodnutí Nejvyššího soudu 25 Cdo 894/2018 uveřejněné pod č. 85 ročníku 2019 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Soud prvního stupně v té souvislosti přihlédl ke všem relevantním okolnostem na straně žalobkyně, u osoby matky žalobkyně, v jejím vztahu ať už citovém či finančním mezi nimi navzájem, přihlédl rovněž i k jednání žalované a k tomu, že její odpovědnost je založena na objektivním principu. Konkrétní částka peněžité náhrady pak byla s ohledem na konkrétní rozhodující okolnosti poměřena s jinými srovnatelnými případy a soud prvního stupně vysvětlil, jak nyní posuzovaný případ zapadá do ostatních srovnávaných případů. Na těchto úvahách nemá odvolací soud nic, co by potřeboval korigovat, tyto úvahy sdílí, odkazuje na ně a považuje je tedy za správné.

28. Z vyložených důvodů proto odvolací soud rozsudek okresního soudu ve věci samé pod bodem I. a dále v závislém výroku, o poplatkové povinnosti žalované, jako věcně správně potvrdil.
29. Odlišně ale rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky a nákladech řízení státu, když vycházel z ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. a žalobkyni přiznal plné právo na náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí v této věci ve smyslu § 142 odst. 3 o.s.ř. záleželo v podstatné části na úvaze soudu, přičemž konečná míra úspěchu a neúspěchu žalobkyně a žalované nezahrnuje nějakou flagrantní odchylku konečného úspěchu od žalobou uplatněného nároku. Odvolací soud v této souvislosti eviduje poměrně bohatou judikaturu soudů, a to včetně soudu Ústavního (např. III. ÚS 1125/23), že úvaha soudu jako kritérium pro aplikaci ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. nevylučuje, že v konkrétních odůvodněných případech může být o náhradě nákladů řízení rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci, coby základního principu rozhodování o nákladech civilního sporného procesu. Limitním faktorem pro přiznání plné náhrady i při částečném procesním úspěchu je míra předvídatelnosti možného úspěchu žalobce s požadovaným plněním. Odvolací soud zastává názor, který odpovídá soudní praxi, konečný výsledek sporu je v rámci možného očekávatelného úspěchu, pak lze aplikovat zvláštní pravidlo vyjádřené v ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., a tedy přiznat plnou náhradu nákladů řízení. Jestliže tedy žalobkyně v souzené věci nakonec ve svém žalobním požadavku na zaplacení části 1 mil. Kč uspěla s požadavkem v rozsahu 600.000 Kč, jde podle mínění odvolacího soudu s ohledem na konstrukci stanovení výše zadostiučnění podle relativně neurčité právní normy v § 2959 o.z. o ještě akceptovatelnou míru procesního úspěchu, v níž odvolací soud žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů v celém rozsahu.
30. Odvolací soud se však liší ve způsobu, jak má být stanovena tarifní hodnota, neboť tu je třeba odvést od ust. § 9 odst. 4 písm. a/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu v platném znění, tedy z tarifní hodnoty 50.000 Kč (srov. s 30 Cdo 3378/2013 a 25 Cdo 2060/2020). Odměna za 1 úkon právní služby tak činí částku 3.100 Kč, což při 16 úkonech právní služby činí 49.600 Kč, při 16 paušálních náhradách hotových výdajů částku 4.800 Kč, k čemuž je třeba připočítat hotové výdaje ve výši 7.584 Kč. Celkové náklady představují částku 61.984 Kč. Odvolací soud tak proto výrok o nákladech řízení mezi účastníky změnil a zavázal žalovanou a společně s nerozdílně s ní vedlejší účastníci, Generali Českou pojišťovnu a.s., k náhradě těchto nákladů k rukám advokáta žalobkyně.
31. Obdobným principem, tedy s ohledem na plnou procesní úspěšnost pak zavázal žalovanou a vedlejší účastníci k náhradě nákladů řízení státu, a to za znalečné vynaložené v průběhu řízení v částce 3.650 Kč.
32. Konečně pak žalobkyni náleží právo i na náhradu nákladů odvolacího řízení, což je představováno dvěma úkony právní služby po 3.100 Kč, dvěma paušálními náhradami po 300 Kč, a tedy celkově náhradou 6.800 Kč, k níž opětovně zavázal žalovanou a vedlejší účastníci na straně žalované společně a nerozdílně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Dovolání lze podat, jestliže napadené rozhodnutí záviselo na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. V takovém případě je třeba dovolání podat k Nejvyššímu soudu ČR ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku, a to u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Pardubice 20. června 2023

Mgr. Jan Ducháček v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kamila Jermářová.